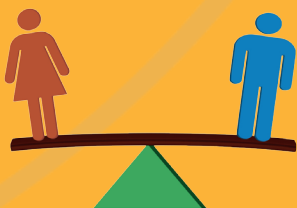

ΓΥΝΑΙΚΕΣ, ΕΙΡΗΝΗ & ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 2021-2025 ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ 1325

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΙΣΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Κυπριακή Δημοκρατία

Περιεχόμενα

1.	Εισαγωγή	7
1.1	Πολιτική κατάσταση	9
2.	Πρώτο Μέρος	11
2.1	Δράσεις και πολιτικές που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με το εν λόγω Ψήφισμα και άλλων σχετικών ψηφισμάτων.	11
2.2	Δράσεις που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με το εν λόγω Ψήφισμα και άλλων σχετικών ψηφισμάτων σχετικά με την ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο.	14
3.	Δεύτερο Μέρος	23
3.1	Οι τέσσερεις πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την πλήρη εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325	23
3.2	Πυλώνας 1	23
3.3	Πυλώνας 2	23
3.4	Πυλώνας 3	24
3.5	Πυλώνας 4	25
4.	Μεθοδολογία	26
5.	Παρακολούθηση & Αξιολόγηση	27
	Πυλώνες/Δράσεις	28
	Συντομογραφίες	39

Νίκος Χριστοδουλίδης

Υπουργός Εξωτερικών

Το Υπουργείο Εξωτερικών έχει θέσει ανάμεσα στις προτεραιότητές του την ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών και την προώθηση της ισότητας των φύλων στην εξωτερική πολιτική και μέσα σε αυτό το πλαίσιο την οικοδόμηση σχετικών συνεργασιών και συνεργειών με άλλα κράτη. Προς αυτή την κατεύθυνση η υλοποίηση του Ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας 1325 «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια», αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της Εξωτερικής Πολιτικής της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τις Γυναίκες, την Ειρήνη και την Ασφάλεια το οποίο έχει ετοιμαστεί μετά από διαβουλεύσεις με όλα τα αρμόδια Υπουργεία και την Κοινωνία των Πολιτών και υπό τον συντονισμό του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο με τέσσερις βασικούς πυλώνες: Συμμετοχή και Ενδυνάμωση, Προστασία, Πρόληψη και Προώθηση και Ενημέρωση για το Ψήφισμα. Προς υλοποίηση των βασικών πυλώνων έχουν υιοθετηθεί σειρά στοχοθετημένων δράσεων, οι οποίες θα παρακολουθούνται και θα αξιολογούνται συστηματικά. Ο βασικός σκοπός του Σχεδίου Δράσης είναι η αναγνώριση του δυσανάλογου και του διαφορετικού αντίκτυπου των εμπόλεμων συγκρούσεων στις γυναίκες και τα κορίτσια, η ανάδειξη του ρόλου των γυναικών στην πρόληψη και στην επίλυση των συγκρούσεων αλλιά και στην οικοδόμηση της ειρήνης. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από το Σχέδιο Δράσης, τίθεται το πλαίσιο για μια συνεκτική οριζόντια πολιτική, η οποία δημιουργεί τις κατάλληλες συνέργειες μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων και αποσκοπεί στην περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με σκοπό να καλύψει ένα υφιστάμενο κενό και να προσφέρει ουσιαστική προστασία σε κορίτσια και γυναίκες.

Επιπρόσθετα, το Υπουργείο Εξωτερικών έχει προχωρήσει στη θέσπιση και υλοποίηση Πλαισίου Δράσης για την «Προώθηση της Ισότητας μεταξύ Γυναικών και Ανδρών: Ενσωματώνοντας τη Διάσταση του Φύλου στην Εξωτερική Πολιτική 2019-2023» μέσα από το οποίο καταγράφονται και υλοποιούνται σειρά δράσεων προς την υλοποίηση του εν λόγω Ψηφίσματος, το οποίο, όπως έχει προαναφερθεί, αποτελεί μια από τις θεματικές προτεραιότητες του Υπουργείου Εξωτερικών.

Το Ψήφισμα δεν αποσκοπεί αποκλειστικά στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών. Η ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών, ενισχύει παράλληλα την προσπάθεια για πλήρη και ουσιαστική ισότητα, η οποία αναμφίβολα συνεισφέρει στην ευημερία των κοινωνιών και στην οικονομική ανάπτυξη, δημιουργώντας τη βάση και τις προοπτικές για αειφόρο ανάπτυξη. Εξάλλου, η ειρήνη και η ασφάλεια είναι ζωτικής σημασίας και απαραίτητα συστατικά για την ανθρωπότητα και μέσα σε αυτό το πλαίσιο στόχος είναι η προώθηση της ασφάλειας και της ειρήνης στη χώρα μας, στην περιοχή αλλιά και σε διεθνές επίπεδο.

Ιωσηφίνα Αντωνίου

Επίτροπος Ισότητας των Φύλων
Πρόεδρος ΕΜΔΓ

Το ψήφισμα 1325, το οποίο υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας του Ο.Η.Ε το 2000, επισημαίνει το δυσανάλογο και αρνητικό αντίκτυπο του πολέμου και των συγκρούσεων σε γυναίκες και κορίτσια καθώς και τη σεξουαλική βία και τη βία λόγω φύλου, αφού είναι εντονότερη σε αυτά τα πλαίσια. Αναγνωρίζει παράλληλα, το ρόλο των γυναικών στις διαδικασίες πρόληψης, επίλυσης, διατήρησης και ανοικοδόμησης της ειρήνης.

Δυστυχώς, σήμερα αντιμετωπίζουμε όλο και συχνότερα παρατεταμένες κρίσεις και όπως έχει διαφανεί είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν με τα πλέον παραδοσιακά μέσα. Το κανονιστικό πλαίσιο το οποίο έχει αναπτύξει η ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» μας καθοδηγεί για ανοικοδόμηση ειρηνικών, δίκαιων και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνιών, σύμφωνα και με τους Στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης 2030. Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών στις ειρηνευτικές διαδικασίες αποτελεί μια δυναμική διαδικασία ενσωμάτωσης του γυναικείου φύλου και της ισότητας. Μελέτες και έρευνες κατέδειξαν ότι, όταν οι γυναίκες συμμετέχουν σε ειρηνευτικές διαδικασίες, διαμορφώνονται συμφωνίες ισχυρότερες κατά 35% και πιθανόν να διαρκούν περισσότερο από 15 χρόνια (Πηγή: Διεθνές Ινστιτούτο Ειρήνης). Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών έχει ιδιαίτερη σημασία στον παραδοσιακά ανδροκρατούμενο τομέα ασφάλειας, όπου εξετάζονται θέματα που αφορούν τον κύκλο των συγκρούσεων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία αναγνωρίζοντας ότι το εν λόγω ψήφισμα καθώς και οι σχετικές οδηγίες του, ενισχύουν την πλήρη και ενεργό συμμετοχή των γυναικών σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων αλλά και στο ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γυναίκες όσον αφορά τη διατήρηση της ειρήνης έχει προχωρήσει, με πρωτοβουλία του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, στην ανάπτυξη του πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης (CYNAP 1325) για τη χρονική περίοδο 2021-2025.

Είναι ένα σχέδιο δράσης που περιλαμβάνει και εμπλέκει σχεδόν όλα τα Υπουργεία/Τμήματα της χώρας μας. Μέσα από τους τέσσερις πυλώνες του ΕΣΔ, περιλαμβάνονται μέτρα και δράσεις που θα ενισχύσουν τη συμμετοχή και την ενδυνάμωση των γυναικών, την πρόληψη και την προστασία σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, πάντοτε με την στενή συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών.

Η ειρήνη και η ασφάλεια είναι κοινή μας ευθύνη, ανδρών και γυναικών! Μαζί θα πρέπει να θέσουμε τα ζητήματα της ισότητας ψηλά στις προτεραιότητες μας γιατί αφορούν όλους, αφορούν την κοινωνία στο σύνολό της.

1. Εισαγωγή

Η Κυπριακή Δημοκρατία ως κράτος μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει αναλάβει και εκπληρώσει όλες τις σχετικές υποχρεώσεις που καθορίζουν πρότυπα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προστασίας των βασικών ελευθεριών.

Ως κράτος δικαίου και κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σέβεται τις αρχές και τις αξίες της ΕΕ και δεσμεύεται στους στόχους Αειφόρου Ανάπτυξης 2030 οι οποίοι δημιουργούν μια σταθερή σύνδεση μεταξύ της ειρήνης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της οικονομικής ανάπτυξης, της συμμετοχικής διακυβέρνησης και των θεσμών και, κυρίως, της ισότητας των φύλων.

Η διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, η ειρηνική διευθέτηση διαφορών και η συμφιλίωση αποτελούν διαχρονικά, εμβληματικούς στόχους της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από το 1974 ως αποτέλεσμα της Τουρκικής εισβολής στο νησί το 36,2% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας, βρίσκεται υπό κατοχή, ενώ 160,000 Κύπριοι πολίτες, το 1/3 του πληθυσμού, εξαναγκάστηκαν με τη βία να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και βρίσκονται για 45 χρόνια στην προσφυγιά.

Το σοβαρότερο εμπόδιο για την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για το λαό της Κύπρου είναι η συνεχιζόμενη παράνομη κατοχή πέραν του ενός τρίτου της επικράτειάς της από το 1974. Το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) εξετάζει αυτές τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ετήσια βάση κατά τη διάρκεια της παρουσίας της Έκθεσης του Υπατού Αρμοστή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο.

Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπογραμμίζει σαφώς ότι για τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου υπόλογη είναι η Τουρκία ως κατοχική δύναμη. Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είναι σε θέση να εφαρμόσει και να διασφαλίσει την τήρηση των Συνθηκών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ή τις πολιτικές και τους νόμους περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας οι οποίες βρίσκονται υπό κατοχή και συνεπώς εκτός του αποτελεσματικού ελέγχου της κυβέρνησης.

Οι γυναίκες έχουν υποστεί και συνεχίζουν να βιώνουν τις πιο τρομακτικές επιπτώσεις από αυτές τις συγκρούσεις ενώ έχουν αναλάβει σημαντικό μέρος του βάρους να αποκαταστήσουν τον κοινωνικό ιστό και τις κοινωνίες μετά από συγκρούσεις.

Το 2000, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (UNSC) υιοθέτησε ομόφωνα το ψήφισμα 1325 με θέμα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια», σύμφωνα με το οποίο οι γυναίκες θα πρέπει να συμμετέχουν στη δημιουργία και τη διατήρηση της ειρήνης σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Είναι η πρώτη φορά που αυτό το διεθνές όργανο, το οποίο σε μεγάλο βαθμό ανδροκρατείται, αναγνώρισε τις επιπτώσεις των πολεμικών επιχειρήσεων επί του γυναικείου πληθυσμού και τη σημασία διατήρησης της ειρήνης και ασφάλειας για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Η ομόφωνη έγκριση ενός τέτοιου εγγράφου αποτελεί αναγνώριση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων καθώς και της συνεισφοράς των γυναικών στην πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων ανά τον κόσμο. Επιπλέον, το Ψήφισμα 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (UNSC) αντιμετωπίζει τον αντίκτυπο του πολέμου στο γυναικείο πληθυσμό, ανεξαρτήτως ηλικίας και περιλαμβάνει τμήμα για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών, την προστασία των γυναικών από τη βία λόγω φύλου, ιδιαίτερα από βιασμούς και άλλες μορφές σεξουαλικής κακοποίησης. Υπογραμμίζει επίσης τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια κατά τη διάρκεια συγκρούσεων, για την επίτευξη βιώσιμης ειρήνης, καθώς και τη σημασία αντιμετώπισης των γυναικών ως ηγετών και ενεργών παραγόντων.

Το ψήφισμα 1325 σχετικά με τις «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» αποτελεί ορόσημο, δεδομένου ότι είναι η πρώτη φορά που το Συμβούλιο Ασφαλείας επικεντρώνει την προσοχή του αποκλειστικά στις γυναίκες, ως μέλη της κοινωνίας, επηρεαζόμενα άμεσα από τις πολεμικές συγκρούσεις.

Το ψήφισμα είναι σημαντικό όχι μόνο γιατί αναγνωρίζει τον δυσανάλογο και ειδικό αντίκτυπο των συγκρούσεων στο γυναικείο πληθυσμό ανεξαρτήτως ηλικίας, την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων, αλλά και για την ανάδειξη του υποτιμημένου ρόλου του γυναικών στην οικοδόμηση της ειρήνης και στην ανασυγκρότηση και ανοικοδόμηση μετά από κοινοτικές ή πολεμικές επιχειρήσεις.

Παρά τη συνεχιζόμενη κατοχή από τον τουρκικό στρατό και τις τεράστιες προκλήσεις που αυτή προκαλεί, η Κύπρος παραμένει πλήρως αφοσιωμένη στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών όλων των πολιτών της και των προσώπων που απολαμβάνουν καθεστώς διεθνούς προστασίας, ανεξάρτητα από τη φυλή, το φύλο, την κοινωνική προέλευση, τη γλώσσα, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, του σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας κ.λπ.

Η Κύπρος θεωρεί ότι η ορθή εφαρμογή του ψηφίσματος 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και των συνακόλουθων σχετικών ψηφισμάτων δεν μπορεί να επιτευχθεί μεμονωμένα. Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών στις ειρηνευτικές

διαδικασίες αποτελεί μια δυναμική διαδικασία ενσωμάτωσης του γυναικείου φύλου και της ισότητας. Η αποτελεσματική συμμετοχή των γυναικών έχει ιδιαίτερη σημασία στον παραδοσιακά ανδροκρατούμενο τομέα ασφάλειας, όπου εξετάζονται θέματα που αφορούν τον κύκλο των συγκρούσεων.

Η προετοιμασία του παρόντος Εθνικού Σχεδίου Δράσης συντονίστηκε από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και με τη συμβολή του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης – Αστυνομίας και της Μονάδας Ισότητας, του Υπουργείου Άμυνας - Ένοπλων Δυνάμεων, του Υπουργείου Εσωτερικών – Υπηρεσία Ασύλου, Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μετανάστευσης – Πολιτική Άμυνα, του Γραφείου Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, του Γραφείου του Ελληνοκύπριου Διαπραγματευτή για το Κυπριακό, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων αλλά και της κοινωνίας των πολιτών ευρύτερα. Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης καλύπτει την περίοδο 2021–2025.

1.1 Πολιτική κατάσταση

Από το 1974, η Κύπρος δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο στο 36,2% της επικράτειάς της, το οποίο παραμένει κατεχόμενο λόγω της τουρκικής εισβολής και του βίαιου de facto διαχωρισμού της χώρας που είχε ως αποτέλεσμα και τον εθνοτικό διαχωρισμό των δύο μεγάλων κοινοτήτων της.

Συνεπώς, καθώς τα περισσότερα μέλη της τουρκοκυπριακής κοινότητας κατοικούν στην κατεχόμενη περιοχή, η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει εκ των πραγμάτων ότι τα δικαιώματα που απολαμβάνουν de jure οι Τουρκοκύπριοι, άνδρες και γυναίκες, γίνονται σεβαστά στην πράξη στις κατεχόμενες περιοχές.

Θα πρέπει να σημειωθεί το γεγονός ότι οι Τουρκοκύπριοι/ες, - οι οποίοι/οποίες φυσικά είναι πολίτες της Δημοκρατίας ανεξάρτητα από τον τόπο κατοικίας τους και ασχέτως εάν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους έναντι της κυβέρνησης της Κύπρου - εξακολουθούν να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα και οφέλη που συνδέονται με την κυπριακή υπηκοότητα (τη φροντίδα, δωρεάν εκπαίδευση σε ιδιωτικά σχολεία, συντάξεις και παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οικονομική βοήθεια για την τριτοβάθμια εκπαίδευση) και την ιθαγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι επίσης αυτονόητο ότι οι Τουρκοκύπριοι/ες, ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, έχουν ατομικό δικαίωμα προσφυγής σε κυπριακά δικαστήρια σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους.

Οι δύο μεγαλύτερες κοινότητες της Κύπρου (Ελληνοκύπριοι 78%, Τουρκοκύπριοι 18%) υπέστησαν τις συνέπειες των διακοινοτικών ταραχών στη δεκαετία του 1960 και του διαχωρισμού ως αποτέλεσμα της Τούρκικης εισβολής και κατοχής από το 1974.

Μία από τις συνέπειες του μακροχρόνιου διαχωρισμού των δύο κοινοτήτων είναι η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Αυτή η κατάσταση έχει εξελιχθεί σε έναν παράγοντα που περιπλέκει τις προσπάθειες εξεύρεσης λύσης στο πολιτικό πρόβλημα.

Στην περίπτωση της Κύπρου, όπως και σε άλλες χώρες που έζησαν ξένη εισβολή και κατοχή, συγκρούσεις ή εμπόλεμες καταστάσεις η συμβολή των γυναικών είναι καθοριστική για την διασφάλιση ειρηνικής διαβίωσης μετά από συγκρούσεις, καθώς και την αποκατάσταση του κοινωνικού ιστού.

Οι γυναίκες της Κύπρου υπέστησαν την βία και την υποβάθμιση κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων και της εμπόλεμης κατάστασης, ιδιαίτερα από τη χρήση σεξουαλικής βίας και των βιασμών ως όπλα πολέμου. Λόγω του κοινωνικού στιγματισμού που συνδέεται με τη σεξουαλική βία, αυτή η πτυχή της σύγκρουσης έχει προσελκύσει λιγότερη προσοχή αφήνοντας στα θύματα περιορισμένα περιθώρια για απόδοση δικαιοσύνης.

2. Πρώτο Μέρος

2.1 Δράσεις που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με το εν λόγω Ψήφισμα και άλλων σχετικών ψηφισμάτων αναφορικά με την ειρηνευτική διαδικασία στην Κύπρο.

Οι γυναίκες ήταν πάντοτε παρούσες σε όλη την πορεία της ειρηνευτικής διαδικασίας στην Κύπρο και είναι υπεύθυνες για σημαντικό μέρος του έργου που παράγεται για την επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος. Ενώ οι γυναίκες που συμμετείχαν σε αυτή τη διαδικασία μπορεί να μην ήταν τόσο ορατές όσο οι άνδρες, η συμβολή τους δεν ήταν λιγότερο σημαντική.

Ειρηνευτική Διαδικασία

Η ειρηνευτική διαδικασία διεξάγεται σε πολλά επίπεδα. Το επίσημο κομμάτι είναι η ουσιαστική διαπραγμάτευση για τη λύση του Κυπριακού Προβλήματος, η οποία διεξάγεται μεταξύ των δύο κοινοτήτων της Κύπρου στο πλαίσιο της αποστολής καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Σε αυτή τη διαδικασία, η προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού δεν περιορίζεται στην επίσημη διαδικασία, αλλά υποστηρίζεται από ενέργειες όπως τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης (MOE) που στοχεύουν στη βελτίωση του πολιτικού κλίματος και περιλαμβάνουν δραστηριότητες όπως:

- i) το άνοιγμα των σημείων διέλευσης κατά μήκος της γραμμής κατάπαυσης του πυρός το 2003, που επέτρεψαν διελεύσεις πολιτών από και προς τα κατεχόμενα για πρώτη φορά από το 1974,
- ii) την αύξηση των αστικών δραστηριοτήτων των πολιτών στη νεκρή ζώνη, και
- iii) την αποκατάσταση πολιτιστικών και θρησκευτικών μνημείων της Κύπρου που καταστράφηκαν μετά τη σύγκρουση.

Περιλαμβάνουν επίσης τη δραστηριότητα των τεχνικών επιτροπών. Οι τεχνικές επιτροπές καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεμάτων (περιβάλλον, εκπαίδευση, πολιτισμός, κλπ.), έχουν σύνθεση δικοινοτική και εντολή να διευκολύνουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων μέχρι την επίλυση του κυπριακού προβλήματος, δημιουργώντας γέφυρες και με άλλους παράγοντες, άτομα, και οργανωμένα σύνολα από την Κοινωνία των Πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτό έχει συσταθεί το 2015, ειδική τεχνική επιτροπή για την ισότητα των φύλων.

Σύμφωνα με τους όρους εντολής της έχει υποβάλει συστάσεις στην επίσημη διαπραγματευτική διαδικασία σχετικά με την ενσωμάτωση της πτυχής του φύλου στην επίλυση του Κυπριακού. Η εν λόγω Επιτροπή συνεχίζει να παρακολουθεί το θέμα, διοργανώνοντας παράλληλα εκδηλώσεις και συζητήσεις σχετικά με την ισότητα των φύλων, και εξετάζοντας εξαιρετικά σοβαρά φαινόμενα που προκύπτουν στο πλαίσιο του status quo από την οπτική του φύλου, όπως η εμπορία προσώπων.

Φόρουμ και Πρωτοβουλίες της Κοινωνίας των Πολιτών

Πέραν της επίσημης διαπραγματευτικής διαδικασίας και των συμπληρωματικών προς αυτή δράσεων και ενεργειών που επιγράφησαν πιο πάνω, συντρέχουν και ανεπίσημα φόρα και πρωτοβουλίες.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί εν προκειμένω, ότι μετά το τέλος των εχθροπραξιών, οι ομάδες γυναικών ήταν οι πρώτες που ξεκίνησαν δικαιοδικές συναντήσεις, συζητήσεις και δραστηριότητες με στόχο τη συμβολή στις προσπάθειες για επίτευξη της ειρήνης, της συμφιλίωσης και του στόχου της επανένωσης. Διοργάνωσαν πορείες κατά μήκος της πράσινης γραμμής, δημιούργησαν φόρα για να συζητούν σε τακτά χρονικά διαστήματα κοινές ενέργειες και δύσκολα ιστορικά ζητήματα και πίεζαν για την επίτευξη συμφωνίας. Οι πρωτοβουλίες αυτές άνοιξαν τον δρόμο και έχουν πλέον οδηγήσει σε ευρύτερη εμπλοκή της κοινωνίας των πολιτών που υποστηρίζει και συμβάλλει ενεργά στην επανένωση, φέρνει τις δύο κοινότητες πιο κοντά και μειώνει τις προκαταλήψεις μέσω των επαφών μεταξύ των ανθρώπων.

Πολιτικά Κόμματα

Υπάρχει τακτικός διάλογος μεταξύ των ελληνοκυπριακών και τουρκοκυπριακών πολιτικών κομμάτων, που διευκολύνεται από την Πρεσβεία της Σλοβακίας στην Κύπρο, με τη συμμετοχή γυναικών. Στόχος αυτού του διαλόγου είναι να διατηρηθούν οι επαφές και η ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων που θα:

- i) βοηθήσουν την επανένωση και
- ii) διευκολύνουν τη μετάβαση στην νέα πραγματικότητα μετά από μια λύση του Κυπριακού.

Ανθρωπιστική Βοήθεια

Το τεράστιο καθήκον της αντιμετώπισης της τρομακτικής ανθρωπιστικής κατάστασης μετά την εισβολή πραγματοποιήθηκε στις συζητήσεις της Πορείας Ι (Track I). Δύο βασικά ανθρωπιστικά ζητήματα παραμένουν: i) ένας αριθμός Ελληνοκυπρίων πολιτών που κατοικούν στην κατεχόμενη περιοχή (εγκλωβισμένοι) και ii) το θέμα των αγνοουμένων. Τα εγκλωβισμένα άτομα αντιμετωπίζουν σύνθετες προκλήσεις και η ανθρωπιστική

βοήθεια τους παραδίδεται από την Κυπριακή Κυβέρνηση μέσω της ΟΥΝΦΙΚΥΠ.

Όσον αφορά τους αγνοούμενους των οποίων η τύχη ακόμη να διακριβωθεί, ιδρύθηκε Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ) για να αναζητήσει αυτά τα πρόσωπα καθώς και να διακριβώσει την τύχη τους και τις συνθήκες εξαφάνισης ή θανάτου τους. Μέχρι σήμερα, τα οστά 681 Ελληνοκυπρίων και 252 Τουρκοκύπριων αγνοουμένων έχουν εντοπιστεί, ταυτοποιηθεί με τη μέθοδο του DNA και ταφεί από τις οικογένειες τους. Η ΔΕΑ εργάζεται για να διακριβώσει την τύχη επιπλέον 829 Ελληνοκυπρίων και 240 Τουρκοκυπρίων αγνοουμένων.

Η ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών

Σημαντικός παράγοντας για όλες τις πτυχές της ειρηνευτικής διαδικασίας είναι η ύπαρξη της ειρηνευτικής δύναμης του ΟΗΕ, της UNFICYP, η παρουσία της οποίας στην Κύπρο συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών στη βάση των όρων εντολής της όπως περιλαμβάνονται στο Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας 186 του 1964. Αναγνωρίζοντας ότι η UNFICYP είναι απαραίτητη όσο συνεχίζεται η κατοχή, η Κυπριακή Κυβέρνηση καλύπτει το ένα τρίτο του ετήσιου προϋπολογισμού της. Η UNFICYP γίνεται η μόνη ειρηνευτική επιχείρηση στην ιστορία του ΟΗΕ, της οποίας όχι μόνο ηγείται γυναίκα Ειδική Αντιπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, αλλά πλέον έχει γυναικεία ηγεσία και στα δύο ένστολα τμήματα (στρατιωτικό και αστυνομικό).

Οι επιδράσεις της Ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)

Η Κύπρος είναι κράτος μέλος της ΕΕ από το 2004. Η εφαρμογή του Κεκτημένου ΕΕ έχει ανασταθεί στις περιοχές που δεν βρίσκονται υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι την επίλυση του Κυπριακού. Εκτός από τα υψηλά πρότυπα δικαιωμάτων που συνεπάγεται η ιδιότητα του μέλους της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τα πρότυπα για την ισότητα των φύλων, η ένταξη στην ΕΕ έχει συμβάλει στο να βελτιωθούν οι προϋποθέσεις για ειρήνη. Η ίδια η ΕΕ συμμετέχει επίσης στην ειρηνευτική διαδικασία για να εξασφαλίσει ότι η διευθέτηση θα συμμορφώνεται με τις αρχές της ΕΕ και το Κοινοτικό Κεκτημένο. Τέλος, η ΕΕ συμβάλλει ενεργά στην επανένωση με δύο κανονισμούς οι οποίοι υιοθετήθηκαν με τη σύμφωνη άποψη της Κυπριακής Δημοκρατίας:

- i) ο Κανονισμός για την πράσινη γραμμή και
- ii) τον Χρηματοδοτικό Κανονισμό για την Τουρκοκυπριακή κοινότητα.

2.2 Δράσεις και πολιτικές που αναλήφθηκαν από την Κυπριακή Δημοκρατία μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για διασφάλιση και συμμόρφωση με το εν λόγω και άλλων σχετικών ψηφισμάτων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, μετά την υιοθέτηση του Ψηφίσματος 1325 «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και άλλων σχετικών Ψηφισμάτων, έχει υλοποιήσει πληθώρα δράσεων, σχετικών με το εν λόγω Ψήφισμα. Πιο κάτω παρουσιάζεται μια ανασκόπηση των δράσεων από όλα τα αρμόδια Υπουργεία.

Στρατηγικά Σχέδια Δράσης Ισότητας

Η Μονάδα Ισότητας του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, ως η αρμόδια Κυβερνητική Υπηρεσία για την διαμόρφωση, συντονισμού και εφαρμογής της κυβερνητικής πολιτικής στα θέματα ισότητας έχει αναπτύξει και υλοποιήσει σειρά Στρατηγικών Σχεδίων Δράσης για την Ισότητα (ΣΣΔΙ)¹ τα οποία ενσωματώνουν μια ολιστική προσέγγιση για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών και την προώθηση της ισότητας των φύλων. Τα ΣΣΔΙ έχουν θέσει τις σωστές βάσεις προς την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Στόχος των Εθνικών Σχεδίων Δράσης για την Ισότητα (ΣΣΔΙ) είναι η αποτελεσματική αντιμετώπιση των έμφυλων ανισοτήτων, με απώτερο σκοπό την ανατροπή των πατριαρχικών και ανδροκρατούμενων κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών δομών και μηχανισμών. Προς την αποτελεσματική υλοποίηση των ΣΣΔΙ καθλούνται όλα τα υπουργεία να υλοποιήσουν συγκεκριμένες δράσεις και πρωτοβουλίες με απώτερο στόχο την προώθηση της ισότητας.

Το τελευταίο ΣΣΔΙ 2019-2023², εκπονήθηκε σε στενή συνεργασία με όλα τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, τις γυναικείες οργανώσεις και άλλες ΜΚΟ, ακαδημαϊκά ιδρύματα, το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας καθώς και διάφορους φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το ΣΣΔΙ 2019-2023 περιλαμβάνει τους ακόλουθους επτά κύριους στόχους προτεραιότητας οι οποίοι συνδέονται άμεσα και έμμεσα με το Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας 1325:

1. Καταπολέμηση της έμφυλης Βίας/ Πλήρης συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης
2. Ισόρροπη συμμετοχή στις θέσεις λήψεως αποφάσεων

¹ο Στρατηγικά Σχέδια Δράσης Ισότητας (ΣΣΔΙ) 2007-2013, 2014-2017

² ΣΣΔΙ 2019-2023 υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Σεπτέμβριο 2019.

3. Εκσυγχρονισμός/ Βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου
4. Ενδυνάμωση ευάλωτων ομάδων γυναικών
5. Επαγγελματική ενδυνάμωση της γυναίκας/ Συμφιλίωση επαγγελματικών και οικογενειακών υποχρεώσεων
6. Εξάλειψη Στερεοτύπων και Κοινωνικών Προκαταλήψεων
7. Εκπαίδευση και Κατάρτιση των Γυναικών στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας.

Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι το ΣΣΔΙ 2019-2023 διατυπώθηκε βάσει διεθνών συμβάσεων και συστάσεων, ιδιαίτερα της Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW) και των Τελικών Σχολίων στην Έκθεση της Κύπρου προς την Επιτροπή CEDAW το 2013, (2010-2015), την αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης “Ευρώπη 2020” και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2015, καθώς και της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ, ιδίως της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών (2010-2015) 2020. Τα δύο τελευταία ΣΣΔΙ περιλαμβάνουν δράσεις σχετικές με το ψήφισμα 1325.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα μεταξύ Ανδρών και Γυναικών 2014-2017, συστάθηκε Επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης, της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων στην Απασχόληση και στην Επαγγελματική Εκπαίδευση, της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης και του Γραφείου της Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπου μετά από σειρά συναντήσεων η Επιτροπή αποφάσισε να προχωρήσει στην έκδοση Οδηγού Ένταξης της διάστασης του Φύλου στις δημόσιες πολιτικές του Κράτους.

Ο Οδηγός αποτελεί ένα καινοτόμο εργαλείο εκπαίδευσης υψηλόβαθμων στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης και πρόκειται για ένα χρήσιμο μεθοδολογικό εργαλείο, το οποίο θα βοηθήσει, ώστε να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση των πολιτικών οι επιπτώσεις τους σε άνδρες και γυναίκες, καθώς και οι ιδιαίτερες ανάγκες των ανδρών και των γυναικών. Ανώτερος στόχος είναι να καταστούν οι ίσες ευκαιρίες και η ίση μεταχείριση των φύλων ως σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης με τη συμβολή της δημόσιας διοίκησης και να διασφαρίζεται παράλληλα ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η κοινωνική συνοχή.

Μετά την υιοθέτηση του Οδηγού από το Υπουργικό Συμβούλιο το 2017, έχει ξεκινήσει

η υλοποίηση συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος με τη συμμετοχή δημοσίων λειτουργών που λαμβάνουν μέρος στη διαδικασία χάραξης πολιτικής, στην κατάρτιση των προϋπολογισμών και στον στρατηγικό προγραμματισμό.

Δημιουργία Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Το Μάρτιο του 2014 διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη, για πρώτη φορά Επίτροπος Ισότητας των Φύλων. Η σύσταση του Θεσμού της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων ή ενός ανάλογου Θεσμού ήταν πάγιο αίτημα της συντριπτικής πλειοψηφίας των γυναικείων οργανώσεων. Ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας ανταποκρινόμενος στο αίτημα αυτό, έστειλε το ξεκάθαρο μήνυμα, ότι η ισότητα των φύλων βρίσκεται ψηλά στις προτεραιότητές του. Παράλληλα, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 23/4/2014, του Συμβουλίου και της Εθνικής Επιτροπής του ΕΜΔΓ προεδρεύει η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων.

Οι κυριότερες αρμοδιότητες του Γραφείου Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, μεταξύ άλλων είναι η προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος της γυναίκας, η παρακολούθηση και ο συντονισμός των εργασιών του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, η παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών και μέτρων που προωθούν την ισότητα ανδρών και γυναικών, η υποβολή προτάσεων/ εισηγήσεων για τη νομοθετική κατοχύρωση της ισότητας και την εξάλειψη των νομοθετικών διακρίσεων, η διοργάνωση σεμιναρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων για θέματα ισότητας ανδρών και γυναικών, η διοργάνωση διαφωτιστικών εκστρατειών για ενημέρωση του κοινού και ειδικότερα των γυναικών για τα δικαιώματά τους κ.ά.

Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας

Ο Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (ΕΜΔΓ) συστάθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο³ ως συνέχεια της Μόνιμης Κεντρικής Υπηρεσίας για τα Δικαιώματα της Γυναίκας (που ιδρύθηκε το 1988). Ο ΕΜΔΓ ασχολείται με όλα τα θέματα που αφορούν στα δικαιώματα των γυναικών, εστιάζοντας στην εξάλειψη των νόμιμων διακρίσεων κατά των γυναικών και στην προώθηση της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Συγκεκριμένα, συμβουλεύει το Συμβούλιο Υπουργών για πολιτικές, προγράμματα και νόμους που προωθούν τα δικαιώματα των γυναικών, παρακολουθεί, συντονίζει και αξιολογεί την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα αυτών των προγραμμάτων και νόμων, εκτελεί προγράμματα πληροφόρησης, εκπαίδευσης και κατάρτισης σε σχετικά θέματα, υποστηρίζει και επιχορηγεί τις γυναικείες οργανώσεις,

³Απόφαση αριθ. 40.609 της 16.2.1994

συμβάλλει στην κινητοποίηση και την ευαισθητοποίηση του κυβερνητικού τομέα σε θέματα ισότητας και χρησιμεύει ως κανάλι συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης και ΜΚΟ που εργάζονται στον τομέα αυτό.

Μια βασική δράση του ΣΣΔΙ (2007- 2013) που αφορά το θέμα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» και η οποία έτυχε πλήρους υποστήριξης από τον ΕΜΔΓ ήταν η ίδρυση (2008) του Ποδηλατιστικού Κέντρου Γυναικών, μετά την πρωτοβουλία διάφορων Γυναικείων Οργανώσεων. Στόχος του Ποδηλατιστικού Κέντρου Γυναικών ήταν η συγκέντρωση γυναικών από όλες τις κοινότητες της Κύπρου για την προώθηση της ισότητας των φύλων, τη συμφιλίωση και την ειρήνη Παρόλο που η λειτουργία του κέντρου τερματίστηκε, ο ΕΜΔΓ εργάζεται για την επαναλειτουργία του. Μια τέτοια δράση προνοείται και από το παρόν Σχέδιο Δράσης.

Ο ΕΜΔΓ παρέχει επίσης στήριξη στις δικοινοτικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζει τη συμμετοχή των τουρκοκυπριακών γυναικείων οργανώσεων ως πλήρους συμμετέχουσες στις δραστηριότητές της και στα προγράμματα χρηματοδότησής της.

Υπουργείο Εξωτερικών

Το 2019 ο Υπουργός Εξωτερικών διόρισε Ειδική Σύμβουλο για την Ενσωμάτωση της Διάστασης του Φύλου στην Εξωτερική Πολιτική η οποία συμβουλεύει και στηρίζει ενεργά τις δράσεις του Υπουργείου σε διεθνές, ευρωπαϊκό και περιφερειακό επίπεδο. Το Υπουργείο έχει συγγράψει και υλοποιεί Πλαίσιο Δράσης για την Προώθηση της Ισότητας μεταξύ Γυναικών και Ανδρών: Ενσωματώνοντας τη Διάσταση του Φύλου στην Εξωτερική Πολιτική 2019-2023⁴. Μία από τις θεματικές προτεραιότητες του Πλαισίου Δράσης αφορά συγκεκριμένα τη Συμβολή της Κυπριακής Δημοκρατίας σε θέματα που σχετίζονται με το ψήφισμα του ΣΑ ΟΗΕ 1325 για τις Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια αλληλά και τη σεξουαλική βία και τα σεξουαλικά και αναπαραγωγικά δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών άμεσα συνδεδεμένο με το σχετικό Ψήφισμα. Προς αυτή την κατεύθυνση, το Υπουργείο, έχει υλοποιήσει σχετικές δράσεις. Κάποια παραδείγματα αφορούν την εκκίνηση συνεργασίας με τον Οργανισμό των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση και την Έρευνα (UNITAR), για υλοποίηση εκπαιδεύσεων που αφορούν στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον κρατικό μηχανισμό της Ιορδανίας. Άλλο παράδειγμα αφορά την οικονομική συνεισφορά του Υπουργείου στον οργανισμό Anna Lindh για υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν στις εκπαιδεύσεις κοριτσιών και με θέμα την ενδυνάμωση των κοριτσιών. Η ομάδα στόχος είναι νεαρά κορίτσια από την Αίγυπτο, τον Λίβανο και την Ιορδανία. Παράλληλα, η Κύπρος ξεκίνησε ενεργά να προωθεί

⁴Αρ. Υ.Σ. 33/2020, 7 Οκτωβρίου 2020.

τα δικαιώματα των γυναικών και των κοριτσιών στους πολυμερείς οργανισμούς μέσω μεταξύ άλλων την εμπλοκή στη συγγραφή πολιτικών εγγράφων και κοινών δηλώσεων που αφορούν στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τη σεξουαλική βία σε εμπόλεμες καταστάσεις. Επιπρόσθετα, ανάμεσα στις δράσεις που σχεδιάζονται, είναι και η υλοποίηση του έργου «Ψήφισμα 1325, Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια». Το εν λόγω έργο θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών της Νορβηγίας μέσα στο πλαίσιο του χρηματοδοτικού προγράμματος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και της Νορβηγίας, υπό την ενότητα «Ενδυνάμωση Διμερών Σχέσεων».

Ως προς την προώθηση της ισότητας και της ίσης εκπροσώπησης στο Υπουργείο Εξωτερικών, έχουν υλοποιηθεί σχετικές δράσεις όπως για παράδειγμα εκπαιδεύσεις στο Υπουργείο για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Παράλληλα σχεδιάζονται επιπλέον δράσεις περιλαμβανομένης της χαρτογράφησης των διάφορων αναγκών των γυναικών και των ανδρών στη διπλωματική υπηρεσία όπου θα εξεταστούν, επίσης, τα πιθανά εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην ανέλιξη τους στην υπηρεσία. Όσο αφορά τους ποιοτικούς δείκτες που αφορούν την εκπροσώπηση γυναικών σε διευθυντικές ανώτερες βαθμίδες, οι γυναίκες αποτελούν το 30% της Διπλωματικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με επτά (7) γυναίκες να υπηρετούν ως Αρχηγοί Αποστολών και έντεκα (11) να καταλαμβάνουν σημαντικές διευθυντικές θέσεις εντός της Κεντρικής Υπηρεσίας. Για παράδειγμα, δυο Κύπριες κατέχουν για πρώτη φορά θέσεις Επικεφαλής των Αντιπροσωπειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ιορδανία και Πακιστάν. Παράλληλα, στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου, γυναίκες κατέχουν διευθυντικές θέσεις σε νευραλγικές Διευθύνσεις, όπως για παράδειγμα, Πολιτική Διευθύντρια για Διμερείς Σχέσεις και Συντονισμός θεματολογίας Συμβούλιου Εξωτερικών Υποθέσεων, Διευθύντρια Κυπριακού και Τουρκίας, Διευθύντρια Μέσης Ανατολής, Αναπληρώτρια Γενική Γραμματέας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Επικεφαλής Μονάδας Στρατηγικού Σχεδιασμού και Μεταρρύθμισης και Επικεφαλής Μονάδας Εσωτερικού Ελέγχου. Ταυτόχρονα, έχει συσταθεί στο Υπουργείο Εξωτερικών Μονάδα Ισότητας μέσα από την οποία τα καθήκοντα της Ειδικής Συμβούλου για την Ενσωμάτωση της Διάστασης του Φύλου στην εξωτερική πολιτική να εκτελούνται σε οριζόντια βάση. Όλα τα πιο πάνω, όπως και άλλες δράσεις, είναι άμεσα συνυφασμένες και με την υλοποίηση του Ψηφίσματος 1325.

Τέλος, η Κυπριακή Αστυνομία συμμετέχει σε πέντε διπλωματικές αποστολές της Δημοκρατίας στο εξωτερικό. Σήμερα, εκ των πέντε μελών της Αστυνομίας που συμμετέχουν στις αποστολές, οι δύο είναι γυναίκες. Επίσης, η Αστυνομία εκπροσωπείται με αξιωματικούς συνδέσμους στην Ελλιάδα, στην Europol και στην Interpol με τρία μέλη της, εκ των οποίων οι δύο είναι γυναίκες.

Υπουργείο Άμυνας- Εθνική Φρουρά

Το Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ) είναι υπεύθυνο για την υλοποίηση της ευρύτερης Κυβερνητικής Πολιτικής σε ότι αφορά την ασφάλεια και την εδαφική ακεραιότητα της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό το ΥΠΑΜ προωθεί σειρά μέτρων τα οποία αποβλέπουν στην ενίσχυση της αμυντικής θωράκισης της Δημοκρατίας για την αποτροπή οποιασδήποτε ξένης επιβούλης και κατά συνέπεια στην ενίσχυση της διαπραγματευτικής μας ικανότητας.

Στο πλαίσιο της αναδιοργάνωσης της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ), η υποχρεωτική θητεία μειώθηκε σε 14 μήνες⁵ από 24 μήνες και καθιερώθηκε η εισαγωγή επαγγελματιών στρατιωτών στην Εθνική Φρουρά. Προκειμένου να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις Ένοπλες Δυνάμεις, οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να διεκδικήσουν θέσεις ως οπλίτες επαγγελματικής υπηρεσίας με τριετή σύμβαση, η οποία ανανεώνεται αναλόγως. Μέχρι σήμερα, από 2993 που υπηρετούν επί του παρόντος επαγγελματίες στρατιώτες, 506 είναι γυναίκες.

Η Εθνική Φρουρά (ΕΦ) συμμετέχει στη διαδικασία επαγγελματικής καθοδήγησης που διεξάγεται ετησίως στα σχολεία, όπου δίνεται η ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να ενημερωθούν σχετικά με τις δυνατότητες στρατολόγησης στελεχών στις ένοπλες δυνάμεις.

Υπουργείο Εσωτερικών/ Υπηρεσία Ασύλου/ Πολιτική Άμυνα

Η Κύπρος, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, συνεχίζει να δέχεται δυσανάλογο αριθμό αιτήσεων ασύλου σε σχέση με τις δυνατότητες της. Η Κύπρος αντιμετωπίζει ακόμη περισσότερα προβλήματα στην αύξηση αιτούντων ασύλου λόγω της ιδιόμορφης κατάστασης που δημιουργήθηκε από την τουρκική εισβολή και ως αποτέλεσμα την αδυναμία ελέγχου ολόκληρης της επικράτειας της

Υπηρεσία Ασύλου

Η Υπηρεσία Ασύλου συστάθηκε το Φεβρουάριο 2004 με την τροποποίηση του περί Προσφύγων Νόμου (2000) αντικαθιστώντας την Αρχή Προσφύγων. Οι αρμοδιότητες της Υπηρεσίας είναι η πρωτοβάθμια εξέταση αιτημάτων για διεθνή προστασία, ο συντονισμός και η εποπτεία της διαχείρισης και λειτουργίας των χώρων υποδοχής, η εφαρμογή του Κανονισμού του Δουβλίνου για τη θέσπιση κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους για την εξέταση αίτησης ασύλου.

Ως προς την υλοποίηση των πιο πάνω η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προβεί σε

⁵Σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 2016

νομοθετικές αλλαγές έτσι ώστε να συμμορφώνεται πλήρως με τις πρόνοιες και τις συστάσεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ. Η υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών προχώρησε στην εισαγωγή ειδικού εντύπου εντοπισμού ευάλωτων ομάδων. Πρόσφατα και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει αποφασιστεί και η επέκταση των τομέων εργασίας για αιτητές/τριες ασύλου έτσι ώστε να υπάρχουν επαγγέλματα στα οποία να μπορούν να εργαστούν και γυναίκες.

Πιο συγκεκριμένα η πρόσβαση στην αγορά εργασίας έχει αποφασιστεί να μειωθεί από τους έξι (6) μήνες στον ένα (1) μήνα από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για διεθνή προστασία. Περαιτέρω αρκετές δράσεις έχουν ήδη υλοποιηθεί ή/και βρίσκονται σε εξέλιξη όπως εκπαιδεύσεις στα πλαίσια του Σχεδίου Στήριξης της Κύπρου από EASO (European Asylum Support Office). Λειτουργοί διάφορων τμημάτων, όπως του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, της Υπηρεσίας Ασύλου, λειτουργών υγείας (Ιατρών, νοσηλευτικό προσωπικό) κ.ά. έχουν συμμετάσχει σε εκπαιδευτικά εργαστήρια για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους.

Επιπρόσθετα, διοργανώνονται ενημερωτικά σεμινάρια/βιωματικά εργαστήρια σε λειτουργούς πρώτης γραμμής στα πλαίσια των διαδικασιών στα κέντρα υποδοχής σε θέματα όπως τον έγκαιρο εντοπισμό θυμάτων σεξουαλικής εκμετάλλευσης και εμπορίας προσώπων.

Πολιτική Άμυνα

Η Πολιτική Άμυνα, διαδραματίζει ίσως το σημαντικότερο ρόλο στην προστασία των άμαχων πολιτών σε περιόδους συρράξεων, προχώρησε στη μετάφραση και διάχυση της Λευκής Βίβλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Ψυχοκοινωνική Στήριξη Πληθυσμού σε περιπτώσεις καταστροφών. Η Λευκή αυτή Βίβλος εστιάζεται ιδιαίτερα στο χειρισμό ευάλωτων ομάδων πληθυσμού σε περίπτωση συμφοράς. Η δράση αυτή κρίθηκε αναγκαία γιατί μέχρι τώρα δεν έγιναν νομοθετικές αλλαγές που να εστιάζουν στον εντοπισμό και το χειρισμό ευάλωτων ομάδων που χρήζουν βοήθειας.

Το Υπουργείο Εσωτερικών ως συντονιστής του Εθνικού Ειδικού Σχεδίου «Ναυκράτης» το οποίο αφορά στη διαχείριση μαζικής άφιξης ατόμων που χρήζουν προστασίας, κυρίως από τρίτες χώρες, ανέθεσε στην Πολιτική Άμυνα την υλοποίηση μιας σειράς μέτρων για τη βέλτιστη εφαρμογή του. Η Πολιτική Άμυνα, επιλαμβάνεται της υποδοχής και ανακούφισης ατόμων που δυνατόν να χρήζουν προστασίας κατά την άφιξή τους στα ελεύθερα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας, σε συνεργασία με την Αστυνομία, τις Ιατρικές Υπηρεσίες, τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας καθώς και με τον Κυπριακό Ερυθρό Σταυρό και

στις περιπτώσεις που απαιτείται, μεταφέρει τα άτομα για να φιλοξενηθούν για μικρό χρονικό διάστημα, στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής (ΚΕΠΥ). Κατά τη φιλοξενία των ατόμων στο ΚΕΠΥ, τους παρέχεται προστασία, ασφάλεια, σίτιση, καθαριότητα, μεταφορά στο χώρο που επιθυμούν κατά την αποχώρησή τους από το ΚΕΠΥ, νοουμένου ότι έχουν ολοκληρωθεί οι απαιτούμενες διαδικασίες.

Αρκετές δράσεις υλοποιήθηκαν ή βρίσκονται σε εξέλιξη από το Τμήμα Πολιτικής Άμυνας. Για παράδειγμα:

- Ειδικές εκπαιδεύσεις για την προσέγγιση των πρώτων ανταποκριτών σε ό,τι αφορά τις γυναίκες και ανήλικα
- εκπαιδεύσεις για της πολιτισμικής διαφορετικότητας (cultural awareness).
- Παροχή Α΄ Βοηθειών σε πληγέντες από μια καταστροφή ή ένα καταστροφικό γεγονός και σε άτομα που προέρχονται από εχθρικές συρράξεις και χρήζουν διεθνούς προστασίας.
- Προστασία γυναικών και κοριτσιών που διαμένουν στο ΚΕΠΥ και ενημέρωση του Γραφείου Ευημερίας και της Αστυνομίας, σε περίπτωση που προκύψουν θέματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης, κακοποίησης, βίας, ή άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Όσον αφορά τα ασυνόδευτα παιδιά, με την άφιξη τους στην Κυπριακή Δημοκρατία, τίθενται υπό τη φροντίδα της Διευθύντριας Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας, η οποία ενεργεί ως κηδεμόνας τους, διασφαλίζοντας την πρόσβαση τους σε όλα τους τα δικαιώματα (π.χ. προστασία, υγεία, φροντίδα, εκπαίδευση, κτλ.) στη βάση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού. Τα ασυνόδευτα παιδιά, ανάλογα με την ηλικία τους, το φύλο τους και τις ιδιαιτερότητες τους τοποθετούνται σε ανάδοχες οικογένειες ή σε ιδρύματα παιδικής προστασίας.

Τέλος οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας σε συνεργασία με την Υπηρεσία Ασύλου έχουν προχωρήσει στην εισαγωγή ειδικού εντύπου εντοπισμού και αναφοράς πιθανών θυμάτων εμπορίας προσώπων.

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μαζί με άλλους φορείς συνδιοργάνωσαν εκστρατείες διαφώτισης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια σε ανώτερα στελέχη της δημόσιας διοίκησης, σε λειτουργούς υγείας, σε εκπαιδευτικούς, σε στελέχη της Αστυνομίας μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων τους

και είχαν προληπτική ή κατασταλτική συνδρομή στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών στην Κύπρο. Η εν λόγω εκστρατεία πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια υλοποίησης ευρωπαϊκού χρηματοδοτικού προγράμματος. Το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνεχίζει και θα συνεχίσει να υλοποιεί τέτοια εκπαιδευτικά προγράμματα.

Αστυνομία Κύπρου

Τα μέλη της Αστυνομίας εκπαιδεύονται για θέματα Βίας στην Οικογένεια, Χειρισμού Ανήλικων Παραβατών, λήψης καταθέσεων από θύματα βίας και θύματα σεξουαλικής βίας, τόσο κατά τη βασική σειρά εκπαίδευσής τους όσο και μεταγενέστερα σε εξειδικευμένα προγράμματα. Επίσης, στην Αστυνομία έχει υιοθετηθεί η χρήση εργαλείου για αξιολόγηση κινδύνου περιστατικών βίας κατά των γυναικών και βίας στην οικογένεια. Σημειώνεται ότι από τον Ιανουάριο του 2017, έχει συσταθεί ειδικό Γραφείο στο Αρχηγείο Αστυνομίας, το οποίο διερευνά όλες τις καταγγελίες για σεξουαλική κακοποίηση/εκμετάλλευση ανηλίκων.

Ένα από τα έργα που υλοποιεί η Αστυνομία αφορά το Πρόγραμμα “Circle of Change, Preventing and Combating violence against women and girls through gender equality awareness”. Το πρόγραμμα αφορά τη βία κατά των γυναικών και βρίσκεται υπό υλοποίηση από Μη κυβερνητικές Οργανώσεις και την Αστυνομία. Ήδη έχουν προγραμματιστεί σεμινάρια για επαγγελματίες και μέρος του προγράμματος ήταν ο καταρτισμός εγχειριδίου για τα μέλη της Αστυνομίας σχετικά με τη βία εναντίον των γυναικών με έμφαση στη βία στην οικογένεια.

Περαιτέρω η Αστυνομία εφαρμόζει την Οδηγία 2012/29, ως υιοθετήθηκε από το Νόμο 51(Ι)/2016, η οποία αφορά τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας.

Τέλος, στο πλαίσιο της υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει κυρώσει το 2017, το Υπουργικό Συμβούλιο με απόφαση του στις 23/01/2019, ενέκρινε τη δημιουργία του «Σπιτιού της Γυναίκας», το οποίο θα λειτουργήσει ως ένα διεπιστημονικό κέντρο, φιλικό προς τις γυναίκες θύματα βίας, όπου ειδικά εκπαιδευμένοι επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες, θα εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη για σκοπούς παροχής κατάλληλης στήριξης/θεραπείας στα θύματα και τις οικογένειές τους, με τρόπο που να προάγει τα δικαιώματα και το συμφέρον των θυμάτων και μελών των οικογενειών τους.

3. Δεύτερο Μέρος

3.1 Οι τέσσερις πυλώνες του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την πλήρη εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.

Πυλώνες και Μέτρα

Η Κυπριακή Δημοκρατία δεσμεύεται να αναλάβει σε αυτό το πρώτο Εθνικό Σχέδιο Δράσης τους ακόλουθους τέσσερις πυλώνες:

3.2 ΠΥΛΩΝΑΣ 1:

Συμμετοχή και Ενδυνάμωση

Η ενεργός συμμετοχή των γυναικών στις θέσεις λήψης πολιτικών αποφάσεων είναι ίσως ο πιο σημαντικός και κρίσιμος πυλώνας στην επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια (WPS)» .

Ζητείται να καταβληθούν προσπάθειες έτσι ώστε οι γυναίκες να συμπεριληφθούν πλήρως και να συμμετέχουν κατ' ίση αναλογία στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην οικοδόμηση αληθιά και στη διατήρηση της ειρήνης. Επιπρόσθετα η πλήρης ενδυνάμωση των γυναικών τόσο οικονομικά-πολιτικά όσο και κοινωνικά, είναι εξίσου σημαντική προκειμένου να οικοδομήσουμε σταθερές αξίες στην κοινωνία στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

- (α) Προώθηση της πλήρους συμμετοχής των γυναικών σε διαδικασίες πρόληψης των συγκρούσεων στην Κύπρο, οικοδόμησης και διατήρησης της ειρήνης αληθιά και στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις.
- (β) Υποστήριξη γυναικών υποψηφίων στις εκλογές με προγράμματα κατάρτισης και καθοδήγησης σε κρατικούς, ημικρατικούς και διεθνείς οργανισμούς .
- (γ) Ενδυνάμωσης και συμμετοχής των γυναικών έτσι ώστε να μπορούν να διεκδικήσουν επί ίσοις όροις με τους άνδρες θέσεις στα κέντρα λήψης αποφάσεων τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό.

3.3 ΠΥΛΩΝΑΣ 2:

Προστασία

Η προστασία των γυναικών και των κοριτσιών σε πολεμικές συγκρούσεις από την έμφυλη βία και τη σεξουαλική εκμετάλλευση.

Ζητείται συγκεκριμένα η προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από τη σεξουαλική βία και τη βία λόγω φύλου, συμπεριλαμβανομένων των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης

και των ανθρωπιστικών καταστάσεων, όπως στα στρατόπεδα προσφύγων.

- (α) Εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τα διεθνή πρότυπα και μηχανισμούς για τα δικαιώματα των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που απορρέουν από το Ψήφισμα 1325, την ακύρωση άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών και την έκδοση / θέσπιση σχετικής νομοθεσίας.
- (β) Ένα επίσημο σύστημα διαδικασιών ψυχολογικής υποστήριξης για τις γυναίκες που έχουν ή / και βιώνουν βία ή / και κακοποίηση ως μέρος μιας συνεχιζόμενης και λανθάνουσας κρίσης όπως στην περίπτωση της Κύπρου.
- (γ) Συμβολή στην επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής ανδρών στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και την ενδυνάμωση των μηχανισμών για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων και της έμφυλης βίας.

3.4 ΠΥΛΩΝΑΣ 3:

Πρόληψη

Η πρόληψη των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων και της έμφυλης βίας καθώς και η σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση των γυναικών/κοριτσιών κατά τη διάρκεια πολεμικών συρράξεων είναι εξαιρετικής σημασίας.

Ζητείται η βελτίωση των στρατηγικών όρων των παρεμβάσεων για την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών καθώς και ενίσχυση των δικαιωμάτων των γυναικών σύμφωνα με το εθνικό και διεθνές δίκαιο. Απαιτείται η υποστήριξη ενεργειών σε τοπικές ειρηνευτικές πρωτοβουλίες των γυναικών και των διαδικασιών επίλυσης τέτοιων συγκρούσεων.

- (α) Εφαρμογή πιο αποτελεσματικής πολιτικής για την κατάρτιση κανονισμών με νομική δέσμευση σχετικά με την πρόληψη της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης, τα ανθρώπινα δικαιώματα, το φύλο, την ισότητα και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.
- (β) Συμβολή στην προώθηση της ειρήνης, της σταθερότητας και της ασφάλειας στη χώρα.
- (γ) Εφαρμογή των συμφωνηθέντων κανονισμών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και της βίας με βάση το φύλο στη χώρα.

3.5 ΠΥΛΩΝΑΣ 4:

Προώθηση και Ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325

Η συμπερίληψη ενός πυλώνα ο οποίος θα προωθήσει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το Ψήφισμα 1325 στη χώρα είναι πολύ σημαντικός.

Ζητείται όπως καταβληθούν προσπάθειες έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να ενημερωθούν για το Ψήφισμα 1325 και να τύχουν ενημέρωσης για όλες τις δράσεις που προγραμματίζονται στον παρόν Εθνικό Σχέδιο Δράσης στην προώθηση της ατζέντας «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια».

- α) Προώθηση της ένταξης και προβολής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής, κοινωνικής και οικονομικής ζωής.
- β) Θεσμοθέτηση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών των γυναικών στην προώθηση του ΕΣΔ.
- γ) Διεξαγωγή προγραμμάτων δημιουργίας ικανοτήτων για την αποτελεσματική προώθηση του ΕΣΔ και ανάπτυξη δυνατοτήτων στην υποβολή εκθέσεων.
- δ) Πραγματοποίηση εκπαιδευτικών εκστρατειών, σεμιναρίων, βιωματικών εργαστηρίων σε όλη τη χώρα, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας.

4. Μεθοδολογία

Την πρωτοβουλία και το συντονισμό εκπόνησης του πρώτου Εθνικού Σχεδίου Δράσης της Κυπριακής Δημοκρατίας για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325 ανέλαβε το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, το οποίο στη βάση μιας ευρείας συνεργασίας και διαβούλευσης ετοίμασε το παρόν σχέδιο βάσει της πιο κάτω διαδικασίας. Το στρατηγικό αυτό σχέδιο εκπονήθηκε σε στενή συνεργασία με όλα τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα, τις γυναικείες οργανώσεις και άλλες ΜΚΟ, ακαδημαϊκά ιδρύματα και φορείς ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Λήφθηκαν υπόψη τα σχόλια της έκθεσης της CEDAW (2019) και του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την Κύπρο σχετικά με την ατζέντα «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια».

Η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων αρχικά ενημέρωσε όλα τα αρμόδια Υπουργεία/Τμήματα, πολιτικές/συνδικαλιστικές και μη κυβερνητικές οργανώσεις αλλιά και την κοινωνία των πολιτών ευρύτερα για την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης καλώντας τους ταυτόχρονα να συμμετάσχουν ενεργά και να συνεισφέρουν στη διαμόρφωσή του.

Ακολούθησε ευρεία διαβούλευση πριν την εκπόνηση του σχεδίου με όλους τους πιο πάνω αναφερόμενους φορείς ενώ μετά την ολοκλήρωση του πρώτου προσχεδίου στο πλαίσιο μιας ανοιχτής διαδικασίας, το παρόν έγγραφο δημοσιεύτηκε και τέθηκε σε ευρεία δημόσια διαβούλευση. Κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης όλες οι απόψεις/εισηγήσεις καταγράφονταν, επεξεργάζονταν και ενσωματώνονταν ανάλογα.

Στο παρόν στάδιο δεν έχουν κατονομαστεί συγκεκριμένοι ποιοτικοί δείκτες. Προβλέπεται όμως ότι κατά την ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση να καταγραφούν και να αναπτυχθούν ποιοτικά αποτελέσματα.

5. Παρακολούθηση & Αξιολόγηση

Προς υλοποίηση των δράσεων είναι αναγκαία η σύσταση Επιτροπής Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΕΠΑ) του Εθνικού Σχεδίου Δράσης από το Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών. Η ΕΠΑ θα διοριστεί από την Επίτροπο Ισότητας των Φύλων και η θητεία της θα έχει διάρκεια ίδια με τη διάρκεια του ΕΣΔ. Της επιτροπής θα προεδρεύει η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων, η οποία θα έχει το γενικό συντονισμό της ΕΠΑ και την ευθύνη για τη σύγκληση των συναντήσεων.

Η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων εάν και εφόσον το κρίνει αναγκαίο, θα έχει τη δυνατότητα υποστήριξης του έργου της επιτροπής και από εξωτερικό/κή επιστημονικό/η συνεργάτη/συνεργάτιδα.

Ο ρόλος της ΕΠΑ θα είναι συμβουλευτικός με σκοπό την παροχή συνεισφοράς και καθοδήγησης που θα αφορά στην εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325 και θα συνεδριάζει μία φορά κάθε έξι μήνες. Η Επίτροπος Ισότητας των Φύλων έχει τη δυνατότητα να συγκαλεί και έκτακτες συνεδρίες της ΕΠΑ εάν και εφόσον το κρίνει αναγκαίο.

**Στρατηγικός
Στόχος:**

Ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των γυναικών στις θέσεις λήψης πολιτικών αποφάσεων έτσι ώστε οι γυναίκες να συμμετέχουν κατ' αναλογία στην πρόληψη των συγκρούσεων, στην οικοδόμηση και διατήρηση της ειρήνης.

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
<p>1.1 Προώθηση της ισότητας των φύλων στις διαπραγματεύσεις για λύση του Κυπριακού.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ενεργός προσπάθεια για αύξηση συμμετοχής των γυναικών στις διαπραγματεύσεις και στο χειρισμό θεμάτων Κυπριακού σε όλα τα επίπεδα. Ενεργός προσπάθεια για αύξηση συμμετοχής των γυναικών στις Τεχνικές Επιτροπές. Υποστήριξη αποτελεσμάτων δράσης Τεχνικής Επιτροπής για το Φύλο (διαβουλεύσεις με οργανώσεις γυναικών και της κοινωνίας των πολιτών και υποβολή σχετικών εισηγήσεων για την ενίσχυση της οπτικής του φύλου στη λειτουργία του κράτους μετά τη λύση). 	Συντονισμός από Γραφείο Επίτροπου Ισότητας	2021-2025	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό γυναικών, οι οποίες χειρίζονται θέματα διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό και θέματα Κυπριακού, σε όλα τα επίπεδα. Ποσοστό γυναικών, οποίες συμμετέχουν στις τεχνικές επιτροπές, σε όλα τα επίπεδα. Αριθμός συναντήσεων Τεχνικής Επιτροπής για το Φύλο και διαβουλεύσεων για ενίσχυση της οπτικής του φύλου..
<p>1.2 Προώθηση περισσότερων γυναικών σε υψηλές, ηγετικές θέσεις σε καθήκοντα ειρήνης και ασφάλειας στην Κυβέρνηση, στο Υπουργείο Εξωτερικών και σε θέσεις σε διεθνείς και περιφερειακούς οργανισμούς.</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία καταλόγου ηγετικών θέσεων για θέματα ειρήνης και ασφάλειας. Δημιουργία καταλόγου ηγετικών θέσεων εντός του Υπουργείου Εξωτερικών και ποσοστού ανδρών και γυναικών σε αυτές τις θέσεις. Προώθηση γυναικών υποψηφίων σε ηγετικές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς. 	<p>ΥΠΕΞ και λοιπά Υπουργεία σε συνεργασία με Γραφείο Επίτροπου Ισότητας</p> <p>ΕΜΔΓ</p> <p>Μονάδα Ισότητας, Αστυνομία</p> <p>Υπουργείο Άμυνας</p>	2021-2025	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό γυναικών σε ηγετικές θέσεις για θέματα ειρήνης και ασφάλειας σε διάφορες Κυβερνητικές Υπηρεσίες. Αύξηση αριθμού γυναικών σε ηγετικές θέσεις στο Υπουργείο Εξωτερικών σε καθήκοντα ειρήνης και ασφάλειας. Ποσοστό γυναικών οι οποίες προωθούνται σε ηγετικές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς.

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: Συμμετοχή & Ενδυνάμωση

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
1.3 Διοργάνωση πιλοτικού προγράμματος για νέες γυναίκες οι οποίες θα εκπαιδευτούν για απόκτηση δεξιοτήτων ηγεσίας σε εκτελεστικές θέσεις και να τους δοθεί η δυνατότητα να αναλάβουν σημαντικό ρόλο στην ατζέντα του Ψηφίσματος 1325 στην Κύπρο. <ul style="list-style-type: none"> Βιωματικά εργαστήρια και σεμινάρια. 	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ και την ΚΑΔΔ Οργανώσεις Νεολαίας Ακαδημαϊκά Ιδρύματα	2021-2025	€15.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα. Αριθμός σεμιναρίων και βιωματικών εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν.
1.4 Υποστήριξη προς τις γυναίκες υποψήφιες στις εκλογές, με προγράμματα κατάρτισης και προετοιμασίας τους, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των μέσων ενημέρωσης.	ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις ΕΜΔΓ Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ	2021-2025	€20.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός υποψήφιων γυναικών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα κατάρτισης. Αριθμός δράσεων που υλοποιήθηκαν.
1.5 Αύξηση συμμετοχής των γυναικών από περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις στη δόμηση της ειρήνης και στη μετασυγκρουσιακή αναδόμηση. <ul style="list-style-type: none"> Οικονομική στήριξη έργων διεθνών οργανισμών και οργανώσεων στο πλαίσιο της αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής πολιτικής της Κύπρου, τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη δόμηση της ειρήνης και στη μετασυγκρουσιακή αναδόμηση. 	ΥΠΕΞ σε συνεργασία με Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας και λοιπές Υπηρεσίες	2021-2025	€15.000	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό αριθμού έργων διεθνών οργανισμών και οργανώσεων, από το συνολικό αριθμό έργων, τα οποία στήριξε οικονομικά η Κυπριακή Δημοκρατία και τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη δόμηση της ειρήνης και στη μετασυγκρουσιακή αναδόμηση.

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: Συμμετοχή & Ενδυνάμωση

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
<p>1.6 Συμμετοχή και συνεισφορά γυναικών, οι οποίες έχουν εξειδίκευση σε θέματα φύλου και συγκρούσεων, σε συναντήσεις και συζητήσεις, οι οποίες αφορούν τη δόμηση της ειρήνης και θέματα ασφάλειας.</p> <ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία Μόνιμου Μηχανισμού Διαβούλευσης με γυναίκες σε ηγετικές θέσεις σε θέματα δόμησης της ειρήνης, γυναίκες εμπειρογνώμονες/ακαδημαϊκούς σε θέματα φύλου ή/και συγκρούσεων και με εκπροσώπους οργανώσεων κοινωνίας των πολιτών για την ισότητα των φύλων και για θέματα ειρήνης και ασφάλειας, για λήψη των απόψεών τους σε σχέση με θέματα, τα οποία αφορούν ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και για το Ψήφισμα ΣΑ ΗΕ 1325. Διενέργεια επίσημων συναντήσεων ανά τετράμηνο και πιο τακτική επικοινωνία τηλεφωνικά και μέσω η-ταχυδρομείου για λήψη σχετικών απόψεων, εν όψει συναντήσεων, διαπραγμάτευσης ψηφισμάτων και συζητήσεων. Προσπάθειες για συμμετοχή, εκεί όπου υπάρχει η δυνατότητα, γυναικών εμπειρογνομόνων σε θέματα φύλου ή/και συγκρούσεων και εκπροσώπων οργανώσεων για την ισότητα των φύλων και για θέματα ειρήνης και ασφάλειας, σε συναντήσεις διεθνών οργανισμών, οι οποίες αφορούν θέματα ειρήνης και ασφάλειας. 	<p>ΥΠΕΞ σε συνεργασία με Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας</p> <p>ΕΜΔΓ</p> <p>ΜΚΟ</p> <p>Γυναικείες Οργανώσεις</p> <p>Ακαδημαϊκά Ιδρύματα</p>	2021-2025	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός συναντήσεων Μηχανισμού Διαβούλευσης. Αριθμός περιπτώσεων, για τις οποίες ζητήθηκαν οι απόψεις του Μηχανισμού Διαβούλευσης. Αριθμός εισηγήσεων από το Μηχανισμό Διαβούλευσης, ο οποίος έχει ληφθεί υπόψη στη διαμόρφωση των θέσεων της Κύπρου. Αύξηση αριθμού γυναικών εμπειρογνομόνων σε θέματα ειρήνης και ασφάλειας ή/και φύλου, οι οποίες συμμετέχουν σε συναντήσεις σχετικές με θέματα ειρήνης και ασφάλειας.

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: Συμμετοχή & Ενδυνάμωση

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
<p>1.7 Προγραμματίζεται η επέκταση του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής ΠΟΥΡΝΑΡΑ στην Κοκκινοτριμιθιά όπως και</p> <p>(α) η αντικατάσταση αντισκηνών με πιο μόνιμες εγκαταστάσεις,</p> <p>(β) η δημιουργία ειδικού χώρου για ασυνόδευτους ανήλικους και</p> <p>(γ) η πλήρης ανάληψη της λειτουργίας του από την Υπηρεσία Ασύλου.</p>	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	Καλύπτεται στα πλαίσια του ευρωπαϊκού προγράμματος ΠΑΙΩΝΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Επέκταση του Κέντρου. • Αντικατάσταση αντισκηνών. • Δημιουργία ειδικού χώρου. • Ανάληψη της λειτουργίας του από την Υπηρεσία Ασύλου.

Στρατηγικός Στόχος: Ενίσχυση της προστασίας των γυναικών και των κοριτσιών σε πολεμικές συγκρούσεις από την έμφυλη βία και τη σεξουαλική κακοποίηση.

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
<p>2.1 Διοργάνωση σεμιναρίων και βιωματικών εργαστηρίων σε λειτουργούς πρώτης γραμμής έτσι ώστε να καταστούν περισσότερο gender sensitive αλλά και σε θέματα αντιμετώπισης περιστατικών θυμάτων βίας (εντοπισμός και αναγνώριση θυμάτων εμπορίας προσώπων και θυμάτων εγκληματικών ενεργειών).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ένοπλες Δυνάμεις • Αστυνομία • Εκπαιδευτικούς • Πολιτική Άμυνα • Υπουργείο Υγείας • Υπηρεσία Ασύλου • Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας 	<p>Υπουργείο Άμυνας Υπουργείο Εσωτερικών ΥΔΔΤ Υπουργείο Υγείας Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΥΠΕΞ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ΥΕΠΚ (Τμήμα Κοινωνικής Ευημερίας) σε συνεργασία με ΚΑΔΔ ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις</p>	2021-2025	Καλύπτονται από ΕΑΣΟ	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στα σεμινάρια/ βιωματικά εργαστήρια. • Αριθμός σεμιναρίων / βιωματικών εργαστηρίων που υλοποιήθηκαν.
<p>2.2 Διεξαγωγή έρευνας εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με τα διεθνή πρότυπα και μηχανισμούς σύμφωνα με το Ψήφισμα 1325.</p>	<p>Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες ή/ και Επίτροπο Νομοθεσίας / Νομική Υπηρεσία</p>	2021-2025	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός νομοθετημάτων της εθνικής νομοθεσίας που χρειάζονται εναρμόνιση.
<p>2.3 Ακύρωση άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών.</p> <p>Θέσπιση νομοθεσίας που να προστατεύει τα δικαιώματα των γυναικών κατά ή μετά τις πολεμικές συγκρούσεις.</p>	<p>Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με εξωτερικούς συνεργάτες ή/ και Επίτροπο Νομοθεσίας / Νομική Υπηρεσία</p>	2021-2025	€8.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός ακυρωθέντων άρθρων που παραβιάζουν τα δικαιώματα των γυναικών κατά ή μετά τις συγκρούσεις. • Αριθμός νέων νομοθετημάτων που θεσπίστηκαν για την προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών κατά ή μετά τις συγκρούσεις.

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: Προστασία

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
2.4 Ενδυνάμωση παρεχόμενης ψυχολογικής στήριξης, παροχής ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και θεραπείας σε θύματα και θύτες.	Υπουργείο Υγείας	2021-2025	Δεν έχει επιπρόσθετο κόστος γιατί περιλαμβάνεται σε άλλο Στρατηγικό Σχέδιο	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός μέτρων που πάρθηκαν για την ενδυνάμωση της παρεχόμενης ψυχολογικής στήριξης και ιατροφαρμακευτικής φροντίδας και θεραπείας σε θύματα και θύτες.
2.5 Προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις, από την έμφυλη βία (gender-based violence), τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (sexual exploitation and abuse) και από άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και του ανθρωπιστικού δικαίου, παροχή ανακούφισης και ανασυγκρότησης. <ul style="list-style-type: none"> Οικονομική στήριξη έργων διεθνών Οργανισμών, οι οποίοι εργάζονται για την προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές που επηρεάζονται από συγκρούσεις, από την έμφυλη βία, τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση και από λοιπές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. 	ΥΠΕΞ	2021-2025	€20.000	<ul style="list-style-type: none"> Ποσοστό αριθμού έργων διεθνών οργανισμών, από το συνολικό αριθμό έργων, τα οποία στήριξε οικονομικά η Κύπρος, τα οποία αποσκοπούν στην προστασία γυναικών και κοριτσιών σε περιοχές, οι οποίες επηρεάζονται από συγκρούσεις, από την έμφυλη βία ή/και τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση ή/και από άλλες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών ή/και του ανθρωπιστικού δικαίου ή/και στην παροχή ανακούφισης και ανασυγκρότησης στις γυναίκες και κορίτσια, τα οποία εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες.
2.6 Στήριξη - μη αποκλειόμενης και οικονομικής – γυναικείων πρωτοβουλιών, που προωθούν την ειρήνη στην Κύπρο.	ΥΠΕΞ σε συντονισμό με λοιπές αρμόδιες Υπηρεσίες	2021-2025	€ 15.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός Γυναικείων Οργανώσεων που έτυχαν στήριξης. Αύξηση αριθμού πρωτοβουλιών από γυναικείες οργανώσεις για την ειρήνη, τις οποίες στήριξε και ενθάρρυνε η ΚΔ.
2.7 Δημιουργία καταφυγίων/χώρων προστασίας για παροχή προστασίας προς τους άμαχους πολίτες, για μικρή χρονική περίοδο σε περίπτωση εκθροπραξιών.	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	Έχει δικό του προϋπολογισμό (Καλύπτεται από το πρόγραμμα δημιουργίας καταφυγίων, το οποίο άρχισε το 1999 και συνεχίζεται)	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός καταφυγίων που δημιουργήθηκαν.

Στρατηγικός Στόχος: Πρόληψη των συγκρούσεων, μεταξύ άλλων και της έμφυλης βίας καθώς και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης των γυναικών/κοριτσιών κατά τη διάρκεια πολεμικών συρράξεων είναι εξαιρετικής σημασίας.

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
3.1 Δημιουργία στρατιωτικού συμβουλευτικού συμβουλίου για το φύλο που να συμπεριλαμβάνει την ανθρώπινη ασφάλεια και τις διατάξεις του 1325.	Υπουργείο Άμυνας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ και Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας	2021-2025		<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός συναντήσεων των μελών του στρατιωτικού συμβουλίου. Αριθμός γυναικών που συμμετέχουν στο στρατιωτικό συμβούλιο.
3.2 Εκπόνηση οδηγού συμπεριφοράς για το προσωπικό που υπηρετεί σε στρατιωτικές και πολιτικές αποστολές αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους για σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και κοριτσιών, συμπεριλαμβανομένων και των γυναικών που υπηρετούν στο στρατό, κατά τη διάρκεια συγκρούσεων, ειρηνευτικών διαδικασιών και περιόδων οικοδόμησης και διατήρησης της ειρήνης.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων (συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων τμημάτων) Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ Υπουργείο Άμυνας Υπηρεσία Ασύλου	2021-2025	€8.000	<ul style="list-style-type: none"> Ολοκλήρωση του Οδηγού.
3.3 Εισαγωγή ειδικού εντύπου για εντοπισμό ευάλωτων ομάδων όπως γυναικών που έπασαν θύματα βίας, σεξουαλικής εκμετάλλευσης, ακρωτηριασμό γυναικείων γεννητικών οργάνων κ.ά.	Υπηρεσία Ασύλου Υπουργείο Υγείας	2021-2025	€1,000	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή νέου ειδικού εντύπου για εντοπισμό ευάλωτων ομάδων.
3.4 Επαναλειτουργία του Πολιτισμικού Κέντρου Γυναικών.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας	2021-2025	€20,000	<ul style="list-style-type: none"> Επιτυχής επαναλειτουργία του πολιτιστικού κέντρου.

ΠΥΛΩΝΑΣ 3: Πρόληψη

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
3.5 Διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων στο Πολιτισμικό Κέντρο Γυναικών για προώθηση της ειρήνης, της συνεργασίας, της αλληλοκατανόησης και της φιλίας μεταξύ των γυναικών της Κύπρου από κάθε κοινότητα, καθώς επίσης και για προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών στην κυπριακή κοινωνία. <ul style="list-style-type: none"> Διοργάνωση δικαιοδικών / πολυπολιτισμικών εκδηλώσεων Εκθέσεις έργων τέχνης Διοργάνωση βραδιάς ποίησης 	ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΕΜΔΓ Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ Ακαδημαϊκά Ιδρύματα Όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία/τμήματα /Επιτροπές	2021-2025	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός εκδηλώσεων που διοργανώθηκαν στο πολιτισμικό κέντρο. Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν από την κάθε κοινότητα.
3.6 Σύσταση Επιτροπής Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.		2021	Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Σύσταση της Επιτροπής Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης του ΕΣΔ, μέσω εκθέσεων (reporting)
3.7 Διοργάνωση ειδικών σεμιναρίων για άτομα πρώτης γραμμής, κατά τις διαδικασίες φιλοξενίας ατόμων που χρήζουν προστασίας, σε ό,τι αφορά την επίγνωση και ευαισθητοποίηση σε θέματα φύλου και περιστατικά αντιμετώπισης θυμάτων βίας.	Πολιτική Άμυνα σε συνεργασία με Υπηρεσία Ασύλου Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας και ΚΑΔΔ	2021-2025	€4.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός ειδικών σεμιναρίων που διοργανώθηκαν για τα άτομα πρώτης γραμμής. Αριθμός γυναικών – λειτουργών πρώτης γραμμής που συμμετείχαν στα ειδικά σεμινάρια.
3.8 Ένταξη μαθήματος σχετικά με την ισότητα φύλων και προστασία γυναικών, στα μαθήματα προς εθελοντές και υπόχρεα μέλη.	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	€ 500	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός μαθημάτων που έγιναν προς τους εθελοντές και υπόχρεα μέλη. Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν.

ΠΥΛΩΝΑΣ 3: Πρόληψη

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
3.9 Ετοιμασία πληροφοριακού υλικού σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, για πληροφόρηση ατόμων που φιλοξενούνται σε καταυλισμούς, στα ελληνικά, αγγλικά και αραβικά. Στο έγγραφο θα καταγράφεται: <ul style="list-style-type: none"> • το τι αποτελεί παρενόχληση και τι όχι • τη διαδικασία για δίκαιη εξέταση παραπόνου (που και πως θα απευθύνονται) 	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	€2.000	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός έντυπου πληροφοριακού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός ηλεκτρονικού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός γυναικών που έτυχαν πληροφόρησης.
3.10 Ετοιμασία διαδικασίας για καταγγελίες ψυχολογικής ή και σεξουαλικής παρενόχλησης από υπαλλήλους, εθελοντές, υπόχρεους και άτομα που χρήζουν προστασία.	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	€500	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση διαδικασίας.
3.11 Ετοιμασία πρωτοκόλλου δράσης των μελών της Πολιτικής Άμυνας επιφορτισμένων με την προστασία του πληθυσμού και ευάλωτων ομάδων σε περιπτώσεις καταγγελιών παρενόχλησης ή/και βίας (εσωτερικοί κανονισμοί για άμεση, δίκαιη, εμπιστευτική και αποτελεσματική διερεύνηση καταγγελιών παρενόχλησης ή και βίας).	Πολιτική Άμυνα σε συνεργασία με Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων	2021-2025	€500	<ul style="list-style-type: none"> • Αριθμός έντυπου πληροφοριακού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός ηλεκτρονικού υλικού που διανεμήθηκε. • Αριθμός γυναικών που έτυχαν πληροφόρησης.

Πυλώνας 4:

Πρωώθηση και Ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325 του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών

Στρατηγικός Στόχος:

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας των πολιτών για το Ψήφισμα 1325 στη χώρα μας με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές.

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
4.1 Διαφωτιστικές εκστρατείες σε όλη την επικράτεια που ελέγχει η Κυπριακή Δημοκρατία με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές αλλά και στα σχολεία. <ul style="list-style-type: none"> Εκπαιδευτικές εκστρατείες Σεμινάρια Βιωματικά εργαστήρια 	ΕΜΔΓ ΥΠΕΞ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Μονάδα Ισότητας ΥΔΔΤ ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις	2021-2025	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός γυναικών που έλαβαν μέρος στις διαφωτιστικές εκστρατείες. Αριθμός γυναικών που έτυχαν ενημέρωσης. Αριθμός διαφωτιστικών εκστρατειών που υλοποιήθηκαν.
4.2 Διοργάνωση σεμιναρίων για προώθηση και ενημέρωση για το Ψήφισμα 1325 σε όλες τις κοινότητες που ζουν στην Κύπρο. <ul style="list-style-type: none"> Τουρκοκυπριακή Κοινότητα Κοινότητα Αρμενίων Κοινότητα Λατίνων Κοινότητα Μαρωνιτών Οικιακών βοηθών και μεταναστριών 	ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις ΕΜΔΓ Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας Μονάδα Ισότητας του ΥΔΔΤ	2021-2025	€10.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός δράσεων που υλοποιήθηκαν. Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν από κάθε κοινότητα.
4.3 Σεμινάρια στους Δημόσιους Λειτουργούς για την εφαρμογή του Ψηφίσματος 1325.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με ΥΠΕΞ και ΚΑΔΔ	2021-2025	€ 5.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός σεμιναρίων που υλοποιήθηκαν. Αριθμός γυναικών που συμμετείχαν στα σεμινάρια.
4.4 Έκδοση ενημερωτικού τριπτύχου για τις πρόνοιες, το σκοπό και τους στόχους του Ψηφίσματος 1325.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας σε συνεργασία με το ΥΠΕΞ	2021-2025	€ 5.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός ενημερωτικού υλικού που εκδόθηκε.

ΠΥΛΩΝΑΣ 4:

Συμμετοχή & Ενδυνάμωση

Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης Υπουργείο/ Τμήμα/ Υπηρεσία	Χρόνος Υλοποίησης	Κοστολόγηση	Δείκτες Παρακολούθησης
4.5 Διάχυση του ενημερωτικού τριπτύχου και διαφωτιστικού υλικού στην κοινωνία των πολιτών.	Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας ΥΠΕΞ Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού ΕΜΔΓ ΜΚΟ Γυναικείες Οργανώσεις	2021-2025	€5.000	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός ενημερωτικού υλικού που διανεμήθηκε. Αριθμός ενημερωτικού υλικού που διανεμήθηκε στις αγροτικές περιοχές.
4.6 Ενημέρωση και διαφώτιση των ατόμων και ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων που δυνατόν να χρήζουν προστασίας και φιλοξενούνται στο Κέντρο Πρώτης Υποδοχής, για θέματα που αφορούν την προσωπική προστασία και ασφάλειά τους.	Πολιτική Άμυνα	2021-2025	θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με άλλα κυβερνητικά τμήματα, στα πλαίσια της συνήθους εργασίας τους. Δεν προβλέπεται κόστος	<ul style="list-style-type: none"> Αριθμός διαφωτιστικών / ενημερωτικών δράσεων που υλοποιήθηκαν. Ποιες ευάλωτες ομάδες ενημερώθηκαν.

6. Συντομογραφίες

1. ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
2. ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
3. UNSC	Συμβούλιο Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών
4. CEDAW	Σύμβασης για την Εξάλειψη όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών
5. ΣΣΔΙ	Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα
6. ΕΜΔΓ	Εθνικός Μηχανισμός για τα Δικαιώματα της Γυναίκας
7. EASO	European Asylum Support Office
8. ΚΕΠΥ	Κέντρο Πρώτης Υποδοχής
9. UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees
10. ΜΟΕ	Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης
11. ΟΥΝΦΙΚΥΠ – UNFICYP	United Nations Peacekeeping Force in Cyprus
12. ΔΕΑ	Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων
13. WPS	Women, Peace and Security
14. ΜΚΟ	Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις
15. ΕΣΔ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης
16. ΕΠΑ	Επιτροπή Παρακολούθησης και Αξιολόγησης
17. ΥΠΕΞ	Υπουργείο Εξωτερικών
18. ΚΑΔΔ	Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης
19. ΥΔΔΤ	Υπουργείο Δικαιοσύνης & Δημόσιας Τάξης
20. ΥΕΠΚΑ	Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Γραφείο Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων

Λεωφ. Αθαλάσσης 122, 2024 Στρόβολος, Λευκωσία

Τηλ: +357 22 805 989/994, Φαξ: +357 22 805 996

E-mail: asavva@presidency.gov.cy · marstavrou@papd.mof.gov.cy

www.institutionforgenderequality.gov.cy

Office of Commissioner for Gender Equality

@GECommissioner